

Epoca smart și nevoia de relații

«Oare mai are sens insistența tradiției creștine asupra valorii mântuitoare a cărnii? Și dacă da, de ce? În sărbătoarea Epifaniei, care de-abia a trecut, întâlnim trei personaje ...». *Intervenția lui Davide Prospero publicată în Corriere della Sera*

de Davide Prospero*

Dragă domnule Director,

Un moto atribuit lui Tertullian spune: «carnea este pivotul mântuirii». Părintele Bisericii cuprindea o problemă decisivă în termeni atât de metariali încât părea de-a dreptul scandalos pentru noi, care am trecut, aproape fără să ne dăm seama, de la modernitate la post-modernitatea hiperdigitalizată. Oare mai are sens insistența tradiției creștine asupra valorii mântuitoare a cărnii? Și dacă da, de ce?

În sărbătoarea Epifaniei, care de-abia a trecut, întâlnim trei personaje, cu care, în calitatea mea de cercetător științific, mi-a plăcut întotdeauna să mă identific: cei Trei Magi, oameni de știință care cercetează natura în căutarea unor adevăruri care ar putea ajuta la rezolvarea problemelor vieții. Observând astrele sunt conduși să-și coboare privirea. Călătoria lor se încheie lângă coliba din Bethlehem, unde se opresc ca să adore „un copil”. Nu e o impertinență să ne întrebăm oare ce-or fi văzut atât de extraordinar la un copil. Răspunsul pentru cei care au credință nu e greu: în trupușorul acestui copil, care caută privirea mamei sale, mângâierile sale, ceea ce devine vizibil este iubirea lui Dumnezeu față de creatura sa, o iubire care este dorință de apropiere, de intimitate, de comuniune de viață. Asta e ceea ce tuturor creștinilor le spun brațele copilului Isus întinse spre mama lui.

Motivul pentru care, în creștinism, interacțiunea prin „trup și sânge” este ceva atât de serios e de înțeles pentru toată lumea. Are legătură cu faptul că ființa umană cunoaște, percepe iubirea prin limbajul trupului. A fi umani înseamnă inclusiv asta: nu suntem pure spirite. Nimic nu poate înlocui trupul, o privire, o îmbrățișare, un cuvânt rostit pe viu. Dumnezeu nu ne-a dat un telefon ca să ne spună cine suntem noi în ochii Lui.

Făcând abstracție de orice considerație – chiar corectă – de natură politică și sanitară, cred că e important să nu pierdem din vedere adevărata lecție pe care ne-o oferă pandemia Covidului: carnea nu e doar pivotul *mântuirii* nelumești, ci și a sănătății pământești, în termeni mai laici, pe care însuși Organizația Mondială a Sănătății o definește inclusiv ca bunăstare „mentală și socială”. Ne-o spun știrile. Mărturiile dascălilor povestesc despre greutățile tinerilor, care duc după ei consecințele de durată a predării la distanță. Cresc în mod dramatic fenomenele de izolare socială și de suferință psihologică. Cercetările despre *smart working* arată că munca la distanță are cote de eficiență asemănătoare cu munca efectuată cu prezență fizică, dar își pun mai puțin întrebări legate de efectele de lungă durată ale unei societăți tot mai dematerializate și mai delocalizate.

Sunt dinamici care existau deja cu mult înainte de pandemie. Deja cu câțiva ani în urmă, *Surgeon General* al Statelor Unite, ofițerul sanitar al administrației, susținea fără ezitare că

amenințarea cea mai gravă asupra sănătății publice nu este cancerul sau diabetul, ci singurătatea. Studiile economiștilor Anne Case și Angus Deaton despre „morțile datorate disperării” arată conexiunile dintre reducerea speranței de viață la anumite categorii ale populației americane și rărirea legăturilor sociale.

De câte ori ne-am repetat, sintetizând cuvintele Papei, că nimeni nu se salvează de unul singur. Acum că vaccinurile au redus drastic mortalitatea cauzată de virus, și ne forțăm să ne închipuim o nouă „normalitate”, ar trebui să adăugăm că nimeni nu se salvează nici „on-line”. Încă avem nevoie de carnalitatea relației cu ceilalți pentru a fi pe deplin noi înșine.

Așadar, Covidul este numai o nenorocire? Aș spune că nu. Poate, în era Internetului și a „metaverselor” în care oamenii trăiesc închiși tot mai mult, în mod paradoxal, era nevoie de ceva precum Covidul ca să ne redea sensul puterii grandioase care se ascunde în fragilitatea mâinilor noastre, în umilința chipurilor noastre, a buzelor noastre.

**Președinte interimar
al Fraternității Comunione e Liberazione*